

Рейтинговий звіт FTRN 002-010 short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ТОВ «Фортуна-банк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	05.12.2006 р.
Дата оновлення рейтингу:	26.03.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ТОВ «Фортуна-банк» за 2004-2008 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історію кредитного рейтингу ТОВ «Фортуна-банк» наведено в таблиці нижче.

Дата	05.12.2006	22.03.2007	21.06.2007	...	06.06.2008	14.08.2008	26.03.2009
Рівень рейтингу:	uaBB	uaBB	uaBB+	...	uaBB+	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз:	стабільний	стабільний	стабільний	...	позитивний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження	підвищення	...	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення зі зміною прогнозу	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу ТОВ «Фортуна-банк» підтримується:

- достатніми показниками капіталізації, що, зокрема, позитивно впливає на процентну маржу;
- динамічним темпом розвитку (за 2008 рік кредитно-інвестиційний портфель зріс у 3 рази, власний капітал збільшився на 70%);
- низькою питомою вагою простроченої та сумнівної заборгованості в клієнтському кредитному портфелі – 1,03% станом на 01.01.2009 р.;
- інформаційною прозорістю та відкритістю.

Рівень кредитного рейтингу ТОВ «Фортуна-банк» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що разом з низьким рівнем резервування може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- обмеженою клієнтською базою, і як наслідок значною концентрацією ресурсної бази, що зумовлює залежність Банку від фінансового стану невеликого числа його клієнтів та підвищує ризик ліквідності;
- необхідністю удосконалення системи управління ризиками;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Активи, млн. грн.	162,66	193,79	352,31	431,32	504,17	666,35	777,45	1 035,56	1 157,84
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	152,20	155,44	302,55	324,20	350,81	509,60	651,94	850,10	1 042,11
Кошти клієнтів, млн. грн.	77,48	111,37	239,99	292,33	335,07	480,96	503,32	756,42	832,18
Власний капітал, млн. грн.	46,23	50,80	54,84	94,88	106,17	149,31	169,83	174,13	179,52
Доходи, млн. грн.	18,10	36,30	42,16	60,19	58,29	19,61	44,14	83,27	138,48
Витрати, млн. грн.	16,30	31,73	38,11	55,42	47,00	18,54	40,48	75,32	125,13
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	2,49	6,19	5,36	6,52	16,01	1,73	5,09	11,06	18,46
Чистий прибуток, млн. грн.	1,80	4,57	4,04	4,77	11,29	1,08	3,66	7,96	13,35
Доходність активів, %	1,11	2,36	1,15	1,11	2,24	-	-	-	1,15
Доходність капіталу, %	3,90	9,00	7,37	5,02	10,63	-	-	-	7,44

Резюме

Товариство з обмеженою відповідальністю «Фортуна-банк» було зареєстроване Національним банком України 17.10.2002 р. як універсальна кредитно-фінансова установа.

За ренкінгом НБУ на 01.01.2009 р. ТОВ «Фортуна-банк» перебувало у IV групі і посідало 81 місце серед 182 банків України. Питома вага активів Банку у банківській системі складає 0,125%. За 2008 рік чисті активи Банку зросли у 2,3 рази і станом на 01.01.2009 р. складають 1158 млн. грн., кредитно-інвестиційний портфель зріс у 3 рази – до 1074 млн. грн., власний капітал за рахунок прибутку та статутного капіталу збільшився на 69% – до 179,5 млн. грн.

Основним власником ТОВ «Фортуна-банк» є Тищенко Мотрона Іванівна (99,5000% загальної участі). Інша частина капіталу належить Голові Правління Банку – Масленніковій Антоніні Борисівні.

Регіональна мережа ТОВ «Фортуна-банк» є досить обмеженою, втім, у II півріччі 2008 року Банк почав активно відкривати нові територіальні підрозділи, у тому числі і в нових регіонах. Станом на 01.01.2009 р. Банк представлений Головним офісом у м. Києві, 2 філіями та 6 відділеннями у п'яти областях України.

Наслідком більш жорстокої кредитної політики стало закриття лімітів повноважень територіальним підрозділам, наразі рішення приймаються централізовано через Головний Банк.

У своїй діяльності ТОВ «Фортуна-банк» орієнтується, насамперед, на корпоративний бізнес. Клієнтська база Банку налічує менше ніж 1000 клієнтів. Протягом аналізованого періоду кількість клієнтів практично не змінилась. Наразі клієнтами Банку, здебільшого, виступають контрагенти та партнери, що пов'язані з акціонерами. Втім розширення регіональної мережі має позитивно вплинути на збільшення клієнтської бази.

ТОВ «Фортуна-банк» є асоційованим членом міжнародної платіжної системи VISA, проте картковий бізнес перебуває на стадії розвитку: кількість карток незначна, і використовуються вони, насамперед, у зарплатних проектах.

Кількість судових спорів з участю ТОВ «Фортуна-банк» незначна. Банк є учасником трьох судових справ, дві з яких стосуються стягнення кредитної заборгованості з юридичних осіб. За результатами перевірок діяльності Банку державними контролюючими органами в аналізованому періоді порушень не виявлено.

Структура капіталу ТОВ «Фортуна-банк» є доброю. Рівень капіталізації ТОВ «Фортуна-банк» хоча і знизився через девальвацію національної валюти та зростання обсягу активних операцій, втім залишається добрим.

Основним джерелом ресурсної бази Банку є клієнтські кошти, які залучені переважно від юридичних осіб. Інтенсивне зростання вкладів юридичних осіб у II половині 2008 року зумовлено, насамперед, розвитком діяльності ТОВ «Фортуна-банк» під керівництвом нових акціонерів, а також девальвацією гривні (клієнтські вклади представлені переважно в іноземній валюті).

Проте обмеженість клієнтської бази зумовлює значну концентрацію залучених ресурсів за основними кредиторами, що суттєво підвищує ризик ліквідності. Так, станом на 01.01.2009 р. кошти 20 найбільших кредиторів формують 76,2% зобов'язань (54,8% на 01.01.2008 р.), а на 10 найбільших вкладників припадає 68,7% клієнтського депозитного портфеля.

Диверсифікація ресурсної бази Банку за видами економічної діяльності є прийнятною: станом на 01.01.2009 р. кошти підприємств фінансової діяльності формують 45,6% коштів, залучених на рахунки суб'єктів господарювання (на 01.07.2008 р. – 18,5%); підприємств, які займаються операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємствам – 29,9%; підприємств, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 10%.

Залучення ТОВ «Фортуна-банк» на міжбанківському ринку здійснюються, здебільшого, на умовах SWAP, тому залежності від ринку немає – пасивне сальдо за міжбанківськими операціями на 01.01.2009 р. складає лише 1,6%.

Протягом аналізованого періоду ТОВ «Фортуна-банк» дотримувалося всіх економічних нормативів, встановлених НБУ. Через складну економічну ситуацію у країні та загальне обмеження ліквідності фінансового ринку значення нормативу короткострокової ліквідності Банку погіршилось. Характерними для Банку є високі значення нормативів кредитних ризиків, особливо нормативу Н8, що свідчить про значний обсяг великих кредитів та підвищений ризик, який бере на себе Банк.

Протягом 2008 року клієнтський кредитний портфель демонстрував високий темп зростання, тим самим збільшивши свою питому вагу в чистих активах з 66% до 84%. Швидке зростання зумовлено, насамперед, активним розвитком бізнесу після зміни основного власника Банку. Також слід зазначити, що близько половини кредитів надано в іноземній валюті, тому зростання наприкінці року частково зумовлено і девальвацією гривні.

Частка високоліквідних активів ТОВ «Фортуна-банк» суттєво знизилася. Відповідність коштів за строками до погашення у Банку перебуває на задовільному рівні. Банк має позитивний кумулятивний розрив ліквідності до 1-го року.

Клієнтський кредитний портфель Банку складається, насамперед, з позик юридичним особам, частка кредитів, наданих приватним клієнтам, незначна. За цільовим спрямуванням переважають позики, що надані на поточні потреби, питома вага іпотеки невагома.

Через незначну клієнтську базу суб'єктів господарювання концентрація кредитного портфеля за основними позичальниками залишається високою, що свідчить про

значний кредитний ризик та зумовлює залежність Банку від фінансового стану його найбільших клієнтів. Станом на 01.01.2009 р. кредити 20 найбільших позичальників формують 81,8% клієнтського кредитного портфеля, або 568% капіталу I рівня (на 01.07.2008 р. – 321% капіталу I рівня). Таке суттєве збільшення концентрації відносно капіталу виникло, насамперед, завдяки зростанню курсів іноземних валют.

Диверсифікація кредитного портфеля Банку за видами економічної діяльності зберігається доброю – так, станом на 01.01.2009 р. підприємствам, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку надано 31,3% корпоративних кредитів; підприємствам переробної промисловості – 17,4%; підприємствам, які займаються операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємствам – 32,6% (або 213,5% капіталу I рівня).

У структурі забезпечення за кредитними операціями за півроку майже у два рази зросла питома вага депозитів: так, станом на 01.01.2009 р. майнові права на грошові депозити складають 36%, нерухоме майно – 33%; забезпечення у вигляді рухомого майна – 18% від отриманого забезпечення. Частка незабезпеченої заборгованості складає 38%.

Рівень резервування клієнтського кредитного портфеля ТОВ «Фортуна-банк» є низьким і може виявитися недостатнім в умовах його значної концентрації. Якість кредитного портфеля наразі є доброю (частка простроченої заборгованості станом на 01.01.2009 р. складає 1,03%), проте в умовах економічного спаду, у разі погіршення платоспроможності позичальників існує загроза збільшення обсягу проблемних кредитів.

За підсумками 2008 року ТОВ «Фортуна-банк» отримало чистий прибуток у сумі 13,35 млн. грн., що на 18% більше, ніж за 2007 рік. Станом на 01.01.2009 р. рентабельність активів склала 0,47%, рентабельність капіталу – 3%. Чиста процентна маржа зменшилась, проте зберігається на доброму рівні, чому сприяє достатня капіталізація, значна частка у пасивах коштів «на вимогу», а також збільшення процентних активів.

За підсумками 2008 року ТОВ «Фортуна-банк» практично виконало план за обсягом активів (96%). Недовиконання плану виникло через зменшення планових обсягів високоліквідних активів, а також вкладення в основні засоби. Заплановане збільшення статутного капіталу до 210 млн. грн. теж не відбулося. Втім намічений обсяг кредитного портфеля фактично досягнуто.

За підсумками 2008 року ТОВ «Фортуна-банк» практично виконало план за обсягом активів. Проте заплановане збільшення статутного капіталу до 210 млн. грн. не відбулося.

Середньострокова стратегія ТОВ «Фортуна-банк» не змінювалась, проте через наявну складну економічну ситуацію в країні короткострокові плани Банку були змінені. Зокрема більш консервативна кредитна політика, призупинення активного

кредитування та одне з головних завдань – утримання та нарощення відповідної ресурсної бази. Наразі головною метою є збереження поточних позицій на ринку.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ТОВ «Фортуна-банк» підтверджено на рівні «uaBBB-», прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Коноплястий

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Мовчан

Додатки

Дані балансу ТОВ «Фортуна-банк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	4,09	11,48	15,97	29,70	80,31	33,92	53,09	103,84	41,80
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	11,59	25,18	34,09	32,65	43,28	124,83	87,73	86,89	102,87
Кредити клієнтам	145,21	137,42	282,49	322,95	331,25	460,32	589,90	797,38	976,27
Цінні папери	0,00	0,00	0,06	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові вкладення	3,19	9,94	25,81	58,47	56,52	56,03	56,77	61,84	62,19
Нараховані доходи	0,29	1,32	1,06	1,51	0,90	1,53	2,78	3,64	6,37
Резерви	-1,98	-6,39	-7,78	-15,27	-9,07	-11,97	-15,62	-20,77	-32,54
Інші активи	0,26	14,84	0,61	1,23	0,99	1,69	2,81	2,74	0,89
Разом активів	162,66	193,79	352,31	431,32	504,17	666,35	777,45	1 035,56	1 157,84
Заборгованість перед НБУ	4,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00
Кошти банків	32,91	26,80	54,28	32,23	33,11	22,68	90,19	83,99	108,88
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	47,75	59,80	118,17	160,18	196,78	342,23	361,03	578,24	624,85
Кошти фізичних осіб	29,73	51,57	121,82	132,15	138,29	138,73	142,29	178,19	207,33
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	0,92	1,37	2,59	2,40	1,99	2,88	3,28	9,74	16,29
Інші зобов'язання	0,33	3,46	0,61	9,48	27,83	10,52	10,83	11,28	10,98
Разом зобов'язань	116,43	142,99	297,47	336,44	398,00	517,04	607,62	861,43	978,32
Сплачений статутний капітал	43,59	43,59	50,00	60,00	60,00	102,07	120,00	120,00	120,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,08	0,26	0,80	4,84	9,61	9,61	20,90	20,90	20,90
Результат минулих років	0,75	2,37	0,00	0,00	0,00	11,29	0,00	0,00	0,00
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	25,27	25,27	25,27	25,27	25,27	25,27
Фінансовий результат поточного року	1,80	4,57	4,04	4,77	11,29	1,08	3,66	7,96	13,35
Всього власний капітал	46,23	50,80	54,84	94,88	106,17	149,31	169,83	174,13	179,52

Дані звіту про фінансові результати ТОВ «Фортуна-банк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Процентні доходи	16,28	34,12	39,72	54,88	51,42	17,22	39,61	74,05	115,82
Комісійні доходи	0,70	1,70	2,55	4,00	5,37	2,10	4,27	6,64	8,75
Результат від торговельних операцій	1,09	0,42	-0,30	1,07	1,10	0,23	0,16	2,43	13,71
Інші операційні доходи	0,03	0,06	0,12	0,23	0,39	0,05	0,10	0,15	0,19
Інші доходи	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	18,10	36,30	42,16	60,19	58,29	19,61	44,14	83,27	138,48
Процентні витрати	7,79	16,12	22,26	31,34	29,73	9,76	21,57	42,65	70,01
Комісійні витрати	0,86	2,51	0,90	0,57	0,48	0,16	0,31	0,49	0,67
Інші операційні витрати	1,34	1,53	1,71	1,16	1,35	0,47	1,00	2,06	2,79
Загальні адміністративні витрати	3,99	5,52	10,20	13,16	16,63	4,63	9,81	15,61	23,33
Відрахування в резерви	1,64	4,44	1,72	7,44	-5,91	2,86	6,36	11,41	23,22
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,69	1,62	1,32	1,75	4,72	0,65	1,43	3,10	5,11
Всього витрат	16,30	31,73	38,11	55,42	47,00	18,54	40,48	75,32	125,13
Фінансовий результат поточного року	1,80	4,57	4,04	4,77	11,29	1,08	3,66	7,96	13,35